I

(Aktai, kuriuos skelbti privaloma)

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 1107/2006

2006 m. liepos 5 d.

dėl neįgalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų teisių keliaujant oru

(tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 80 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę [1],

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydamiesi Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos [2],

kadangi:

(1) Vieninga oro paslaugų rinka turėtų būti naudinga visiems piliečiams. Todėl neįgalūs asmenys ir ribotos judėsenos, atsiradusios dėl negalios, amžiaus ar kitų priežasčių, asmenys turėtų turėti panašias galimybes keliauti oro transportu kaip ir kiti piliečiai. Neįgalūs asmenys ir ribotos judėsenos asmenys turi tokią pačią teisę laisvai judėti, pasirinkti ir būti nediskriminuojamais. Tai taikytina kelionėms oro transportu ir kitoms gyvenimo sritims.

(2) Todėl neįgalūs asmenys ir ribotos judėsenos asmenys turėtų būti priimami vežti ir jiems neturėtų būti atsisakoma leisti naudotis transporto priemonėmis dėl jų negalios arba ribotos judėsenos, nebent tai būtų daroma pagrįstais saugumo sumetimais ir nustatyta teisės aktuose. Oro vežėjai, jų agentai ir turistinių kelionių organizatoriai, prieš priimdami neįgalių asmenų arba ribotos judėsenos asmenų rezervavimus, turėtų imtis visų tinkamų priemonių patikrinti, ar nėra pagrįstų su saugumu susijusių priežasčių, dėl kurių šiems asmenims atitinkamo skrydžio metu negalėtų būti suteikta derama pagalba.

(3) Šiuo reglamentu neturėtų būti pažeidžiamos kitos keleivių teisės, nustatytos Bendrijos teisės aktuose, ypač 1990 m. birželio 13 d. Tarybos direktyvoje 90/314/EEB dėl kelionių, atostogų ir organizuotų išvykų paketų [3] ir 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 261/2004, nustatančiame bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisykles atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju [4]. Jei dėl to paties įvykio, tiek vadovaujantis vienu iš minėtų teisės aktų, tiek ir šiuo reglamentu, atsirastų tokia pati teisė gauti kompensaciją arba alternatyvų skrydį, atitinkami asmenys gali pasinaudoti šia teise savo nuožiūra tik vieną kartą.

(4) Kad neįgaliems asmenims ir ribotos judėsenos asmenims būtų sudarytos panašios galimybės keliauti oro transportu kaip ir kitiems piliečiams, ypatingiems jų poreikiams tenkinti oro uostuose bei orlaiviuose jiems turėtų būti teikiama pagalba įdarbinant reikalingą personalą ir įrengiant reikiamą įrangą. Socialinės įtraukties sumetimais atitinkami asmenys šią pagalbą turėtų gauti be papildomo mokesčio.

(5) Valstybės narės teritorijoje, kuriai taikoma Sutartis, esančiuose oro uostuose teikiama pagalba turėtų, be kita ko, sudaryti galimybę neįgaliems asmenims ir ribotos judėsenos asmenims iš specialiai nustatytos atvykimo vietos oro uoste nuvykti į orlaivį, o iš orlaivio – į specialiai nustatytą išvykimo iš oro uosto vietą, įskaitant įlaipinimą ir išlaipinimą. Šios vietos turėtų būti nustatytos bent jau prie pagrindinių įėjimų į terminalų pastatus, registracijos punktų vietose, traukinių, metro, lengvųjų geležinkelių ir autobusų stotelėse, taksi sustojimo vietose ir kitose keleivių išlaipinimo vietose bei oro uostuose esančiose automobilių stovėjimo aikštelėse. Pagalbos teikimas turėtų būti organizuojamas taip, kad būtų išvengta pertrūkių ir gaišaties, kartu visoje Bendrijoje užtikrinant aukšto lygio ir lygiaverčius standartus ir geriausiai panaudojant išteklius, nepriklausomai nuo to, kuris oro uostas ar oro vežėjas dalyvauja.

[1] OL C 24, 2006 1 31, p. 12.

[2] 2005 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje), 2006 m. birželio 9 d. Tarybos sprendimas.

[3] OL L 158, 1990 6 23, p. 59.

[4] OL L 46, 2004 2 17, p. 1.

(6) Kad būtų pasiekti šie tikslai, už kokybiškos pagalbos teikimą oro uostuose turėtų būti atsakinga centrinė institucija. Kadangi pagrindinį vaidmenį teikiant paslaugas oro uostuose atlieka oro uostus valdančios įstaigos, jos turėtų būti atsakingos už šios pagalbos teikimą.

(7) Oro uostus valdančios įstaigos gali pačios teikti pagalbą neįgaliems asmenims ir ribotos judėsenos asmenims. Taip pat, atsižvelgiant į tam tikrų kelionių organizatorių ir oro vežėjų teigiamą vaidmenį praeityje, valdančios įstaigos, laikydamosi atitinkamų Bendrijos teisėje normų, įskaitant viešųjų pirkimų srityje, gali sudaryti sutartis su trečiosiomis šalimis dėl šios pagalbos teikimo.

(8) Pagalba turėtų būti finansuojama taip, kad našta būtų tolygiai paskirstyta visiems oro uostu besinaudojantiems keleiviams ir neatsirastų skatinimo nevežti neįgalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų. Panašu, kad veiksmingiausia finansavimo priemonė yra iš visų oro uostu besinaudojančių avialinijų renkamas mokestis, proporcingas keleivių, kuriuos jos atskraidina į oro uostą ir išskraidina iš jo, skaičiui.

(9) Visų pirma, siekiant užtikrinti, kad iš oro vežėjų reikalaujamų mokesčių dydis atitiktų pagalbos, teikiamos neįgaliems asmenims ir ribotos judėsenos asmenims, kaštus, ir kad iš šių mokesčių nebūtų finansuojamos kitos, su pagalbos teikimu nesusijusios valdančios įstaigos veiklos rūšys, mokesčiai turėtų būti nustatomi ir renkami visiškai skaidriai. Todėl, kai tai neprieštarauja šiam reglamentui, turėtų būti taikoma 1996 m. spalio 15 d. Tarybos direktyva 96/67/EB dėl patekimo į Bendrijos oro uostuose teikiamų antžeminių paslaugų rinką ([1]), ir ypač jos nuostatos dėl sąskaitų atskyrimo.

(10) Organizuodami pagalbos teikimą neįgaliems asmenims ir ribotos judėsenos asmenims bei savo personalo mokymus oro uostai ir oro vežėjai turėtų vadovautis Europos civilinės aviacijos konferencijos (ECAK) 30 dokumento I dalies 5 skirsniu ir jo atitinkamais priedais, ypač Gero elgesio teikiant antžemines paslaugas ribotos judėsenos asmenims kodeksu, kaip išdėstyta minėto dokumento J priede šio reglamento priėmimo metu.

(11) Oro uostus valdančios įstaigos, spręsdamos dėl naujų oro uostų arba terminalų projektų arba iš esmės juos atnaujindamos, turėtų, kai įmanoma, atsižvelgti į neįgalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų poreikius. Į tokius poreikius, kai įmanoma, taip pat turėtų atsižvelgti oro vežėjai spręsdami dėl naujų ir atnaujinamų orlaivių projektų.

(12) Siekiant užtikrinti, kad būtų gerbiamas neįgalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų privatumas ir kad prašoma informacija būtų naudojama tik šiame reglamente nustatytiems pagalbos įsipareigojimams vykdyti ir nebūtų naudojama prieš keleivius, siekiančius gauti jame numatytas paslaugas, turėtų būti griežtai laikomasi 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ([2]).

(13) Visa esminė oro keleiviams teikiama informacija turėtų būti teikiama alternatyviais būdais, prieinamais neįgaliems asmenims ir ribotos judėsenos asmenims, ir bent jau tomis pačiomis kalbomis, kaip ir kitiems keleiviams.

(14) Kai vežimėliai ar kita judėjimo įranga arba pagalbiniai įtaisai pametami arba sugadinami kraunant oro uoste arba gabenant orlaivyje, keleiviui, kuriam ši įranga priklauso, turi būti kompensuojama pagal tarptautinės, Bendrijos ir valstybių narių teisės normas.

(15) Valstybės narės turėtų prižiūrėti ir užtikrinti šio reglamento laikymąsi ir paskirti tinkamą įstaigą, kuri atliktų vykdymo užduotis. Ši priežiūra neįtakoja neįgalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų teisių teismuose siekti žalos atlyginimo pagal nacionalinę teisę.

(16) Svarbu, kad neįgalus asmuo arba ribotos judėsenos asmuo, kuris mano, kad buvo pažeistas šis reglamentas, apie įvykį galėtų pranešti oro uostą valdančiai įstaigai arba atitinkamam oro vežėjui. Jei neįgalus asmuo arba ribotos judėsenos asmuo negauna kompensacijos šiuo būdu, jis (ji) turi teisę pateikti skundą bet kuriai šiuo klausimu atitinkamos valstybės narės paskirtai institucijai arba institucijoms.

(17) Skundus dėl pagalbos oro uoste reikėtų pateikti įstaigai ar įstaigoms, kurias šio reglamento vykdymui paskiria valstybė narė, kurioje šis oro uostas yra. Skundus dėl oro vežėjo teikiamos pagalbos reikėtų pateikti įstaigai ar įstaigoms, kurias šio reglamento vykdymui paskiria valstybė narė, išdavusi licenciją oro susisiekimui vykdyti tam oro vežėjui.

([1]) OL L 272, 1996 10 25, p. 36. Direktyva su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).

([2]) OL L 281, 1995 11 23, p. 31. Direktyva su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003.

(18) Valstybės narės turėtų nustatyti sankcijas už šio reglamento pažeidimus ir užtikrinti, kad šios sankcijos būtų taikomos. Šios sankcijos, kurios galėtų apimti ir nurodymą sumokėti kompensacijas atitinkamiems asmenims, turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

(19) Kadangi siūlomo veiksmo tikslų, t. y. užtikrinti valstybėse narėse aukštą ir lygiavertį apsaugos ir pagalbos lygį bei užtikrinti, kad ūkio subjektai bendroje rinkoje veiktų suderintomis sąlygomis, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl veiksmo mąsto ar poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Bendrijos lygmeniu, laikydamasi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti.

(20) Reglamente yra gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, ypač pripažintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje.

(21) 1987 m. gruodžio 2 d. Ispanijos Karalystės ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės užsienio reikalų ministrų Londone pasirašytoje Jungtinėje deklaracijoje buvo sutarta glaudesnio bendradarbiavimo naudojant Gibraltaro oro uostą tvarka. Tačiau ši tvarka dar turi būti pradėta taikyti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Tikslas ir taikymo sritis

1. Šiame reglamente nustatomos skraidinamų neįgalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų apsaugos ir pagalbos jiems teikimo taisyklės, kuriomis siekiama apsaugoti tokius asmenis nuo diskriminacijos ir užtikrinti, kad jie gautų pagalbą.

2. Šio reglamento nuostatos taikomos skraidinamiems neįgaliems asmenims ir ribotos judėsenos asmenims, kurie naudojasi arba ketina naudotis komercinėmis oro transporto paslaugomis išvykstant iš oro uosto, atvykstant į jį arba jį kertant tranzitu, kai oro uostas yra valstybės narės teritorijoje, kuriai taikoma Sutartis.

3. 3, 4 ir 10 straipsniai taip pat taikomi keleiviams, išvykstantiems iš trečiojoje šalyje esančio oro uosto į valstybės narės teritorijoje, kuriai taikoma Sutartis, esantį oro uostą, jei skrydį vykdantis vežėjas yra Bendrijos oro vežėjas.

4. Šiuo reglamentu nepažeidžiamos keleivių teisės, nustatytos Direktyvoje 90/314/EEB ir Reglamente (EB) Nr. 261/2004.

5. Jei šio reglamento nuostatos prieštarauja Direktyvos 96/67/EB nuostatoms, šis reglamentas turi viršenybę.

6. Šio reglamento taikymas Gibraltaro oro uostui nepažeidžia Ispanijos Karalystės ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės atitinkamų teisinių pozicijų ginče dėl teritorijos, kurioje yra oro uostas, suvereniteto.

7. Šio reglamento taikymas Gibraltaro oro uostui sustabdomas iki tol, kol įsigalios tvarka, nustatyta 1987 m. gruodžio 2 d. Ispanijos Karalystės ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės užsienio reikalų ministrų pasirašytoje Jungtinėje deklaracijoje. Ispanijos ir Jungtinės Karalystės vyriausybės informuoja Tarybą apie jos įsigaliojimo dieną.

2 straipsnis

Apibrėžimai

Šiame reglamente naudojami apibrėžimai:

a) neįgalus asmuo ar ribotos judėsenos asmuo – bet kuris asmuo, kurio judėsena naudojantis transporto priemone yra ribota dėl bet kokios fizinės negalios (sensorinės arba motorinės, nuolatinės arba laikinos), intelekto negalios arba sutrikimo ar bet kurios kitos negalios arba amžiaus ir kuriam dėl jo būklės reikia skirti atitinkamą dėmesį ir visiems keleiviams teikiamas paslaugas pritaikyti prie jo specialių poreikių;

b) oro vežėjas – tai oro transporto įmonė, turinti galiojančią licenciją oro susisiekimui vykdyti;

c) skrydį vykdantis oro vežėjas – tai oro vežėjas, vykdantis arba ketinantis vykdyti skrydį pagal sutartį su keleiviu arba kito su keleiviu sutartį sudariusio juridinio arba fizinio asmens vardu;

d) Bendrijos oro vežėjas – tai oro vežėjas, turintis galiojančią licenciją oro susisiekimui vykdyti, kurią valstybė narė išdavė pagal 1992 m. liepos 23 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2407/92 dėl oro vežėjų licencijavimo ([1]) nuostatas;

e) turizmo kelionių organizatorius – tai kelionės organizatorius, kaip apibrėžta Direktyvos 90/314/EEB dėl kelionių, atostogų ir organizuotų išvykų paketų 2 straipsnio 2 ir 3 dalyse, išskyrus oro vežėją;

f) oro uostą valdanti įstaiga arba valdanti įstaiga – tai įstaiga, kurios pirminis tikslas pagal nacionalinius teisės aktus yra oro uosto infrastruktūrų administravimas ir valdymas ir įvairių oro uoste ar oro uostų sistemoje veikiančių subjektų veiklos koordinavimas ir kontrolė;

([1]) OL L 240, 1992 8 24, p. 1.

g) oro uosto naudotojas – tai bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, atsakingas už keleivių atskraidinimą į atitinkamą oro uostą arba išskraidinimą iš jo;

h) oro uosto naudotojų komitetas – tai oro uosto naudotojų arba jiems atstovaujančių organizacijų atstovų komitetas;

i) rezervavimas – tai faktas, kad keleivis turi bilietą ar kitą įrodymą, kuriame pažymėta, kad oro vežėjas arba turizmo kelionių organizatorius rezervavimą patvirtino ir įregistravo;

j) oro uostas – tai bet koks žemės plotas, pritaikytas orlaiviams tūpti, kilti ir manevruoti, įskaitant šioms operacijoms naudojamą pagalbinę infrastruktūrą, kurios reikia šioms operacijoms dėl orlaivių transporto ir paslaugų reikalavimų, įskaitant infrastruktūrą, reikalingą komercinėms oro paslaugoms;

k) oro uosto automobilių stovėjimo aikštelė – tai oro uosto teritorijoje esanti arba oro uosto valdančios įstaigos tiesiogiai kontroliuojama automobilių stovėjimo aikštelė, kuri skirta tiesioginiam tą oro uostą naudojančių keleivių naudojimui;

l) komercinė keleivių skraidinimo paslauga – keleivių skraidinimo paslauga, oro vežėjo teikiama plačiajai visuomenei už tam tikrą atlygį, siūlant reguliarius arba nereguliarius tiek vien skrydį, tiek skrydį kaip paketo dalį.

3 straipsnis

Atsisakymo vežti prevencija

Oro vežėjas, jo agentas arba turistinės kelionės organizatorius dėl neįgalumo arba ribotos judėsenos negali atsisakyti:

a) patvirtinti rezervavimo skrydžiui iš oro uosto arba į oro uostą, kuriam taikomas šis reglamentas;

b) įlaipinti neįgalaus asmens arba ribotos judėsenos asmens tokiame oro uoste, jeigu toks asmuo turi galiojantį bilietą ir rezervavimą.

4 straipsnis

Leidžiančios nukrypti nuostatos, specialiosios sąlygos ir informavimas

1. Nepaisant 3 straipsnio nuostatų, oro vežėjas, jo agentas arba turistinės kelionės organizatorius dėl neįgalumo arba ribotos judėsenos gali atsisakyti patvirtinti rezervavimą ar atsisakyti įlaipinti neįgalų asmenį arba ribotos judėsenos asmenį tik šiais atvejais:

a) kad būtų laikomasi taikytinų saugumo reikalavimų, nustatytų tarptautinėje, Bendrijos arba nacionalinėje teisėje, arba kad būtų laikomasi saugos reikalavimų, nustatytų valdžios institucijos, išdavusios atitinkamam oro vežėjui vežėjo pažymėjimą;

b) jeigu dėl orlaivio dydžio arba jo durų dydžio neįgalus arba ribotos judėsenos asmuo fiziškai negali būti įlaipintas ar vežamas.

Jei atsisakoma patvirtinti rezervavimą dėl pirmos pastraipos a arba b punkte nurodytų priežasčių, oro vežėjas, jo agentas arba turistinės kelionės organizatorius privalo tinkamai pasistengti surasti atitinkamam asmeniui priimtiną alternatyvą.

Neįgaliam arba ribotos judėsenos asmeniui, kurį buvo atsisakyta įlaipinti dėl jo (jos) neįgalumo arba ribotos judėsenos, bei asmeniui, kuris lydi tokį asmenį pagal šio straipsnio 2 dalį, suteikiama teisė gauti kompensaciją arba teisė pakeisti maršrutą, kaip nurodoma Reglamento (EB) Nr. 261/2004 8 straipsnyje. Teisė pasirinkti grįžimo skrydį arba kitą maršrutą egzistuoja su sąlyga, kad bus įvykdyti visi saugos reikalavimai.

2. Tokiomis pačiomis sąlygomis, kaip nurodoma 1 dalies pirmos pastraipos a punkte, oro vežėjas ar jo agentas arba turistinės kelionės organizatorius gali reikalauti, kad neįgalus asmuo arba ribotos judėsenos asmuo būtų lydimas kito asmens, galinčio suteikti šiam asmeniui reikalingą pagalbą.

3. Oro vežėjas ar jo agentas prieinamais būdais ir bent jau tomis pačiomis kalbomis kaip ir kitiems keleiviams viešai suteikia galimybę susipažinti su saugos taisyklėmis, kurias jie taiko neįgalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų vežimui, taip pat su jų vežimo arba jų judėjimo įrangos vežimo apribojimais, taikomais dėl orlaivio dydžio. Turistinės kelionės organizatorius suteikia galimybę susipažinti su tokiomis saugos taisyklėmis ir apribojimais skrydžiams, įtrauktiems į jo organizuojamą, parduodamą arba siūlomą įsigyti kelionės paketą, atostogų paketą ar organizuotos kelionės paketą.

4. Kai oro vežėjas, jo agentas arba turistinės kelionės organizatorius naudojasi 1 arba 2 dalyje numatytomis nukrypti leidžiančiomis nuostatomis, jis nedelsdamas praneša apie tokių veiksmų priežastis neįgaliam asmeniui arba ribotos judėsenos asmeniui. Pareikalavus, oro vežėjas, jo agentas arba turistinės kelionės organizatorius per penkias darbo dienas nuo reikalavimo pateikimo dienos raštu nurodo šias priežastis neįgaliam asmeniui arba ribotos judėsenos asmeniui.

5 straipsnis

Atvykimo ir išvykimo vietų nustatymas

1. Bendradarbiaudama su oro uosto naudotojais per oro uosto naudotojų komitetą, jei toks komitetas egzistuoja, ir su neįgaliems bei ribotos judėsenos asmenims atstovaujančiomis organizacijomis, oro uostą valdanti įstaiga, atsižvelgdama į vietos sąlygas, oro uosto teritorijoje ar tiesiogiai jos kontroliuojamoje vietoje, tiek terminalo viduje, tiek jo išorėje, nustato atvykimo ir

išvykimo vietas, kuriose neįgalūs asmenys ir ribotos judėsenos asmenys gali lengvai pranešti apie savo atvykimą į oro uostą ir paprašyti pagalbos.

2. 1 dalyje nurodytos atvykimo ir išvykimo vietos aiškiai pažymimos ir jose prieinamais būdais pateikiama pagrindinė informacija apie oro uostą.

6 straipsnis

Informacijos perdavimas

1. Oro vežėjai, jų agentai arba turistinių kelionių organizatoriai visose savo pardavimo vietose, esančiose valstybių narių teritorijose, kurioms taikoma Sutartis, įskaitant pardavimą telefonu ir internetu, imasi visų reikalingų priemonių priimti neįgalių asmenų ar ribotos judėsenos asmenų pranešimus apie pagalbos poreikį.

2. Kai oro vežėjas, jo agentas arba turistinės kelionės organizatorius per 48 valandas iki paskelbto skrydžio laiko informuojamas apie pagalbos poreikį, jis ne vėliau kaip likus 36 valandoms iki paskelbto išvykimo laiko reikalingą informaciją apie tai pateikia:

a) oro uostus, iš kurių išvykstama, į kuriuos atvykstama ir per kuriuos vykstama tranzitu, valdančioms įstaigoms ir

b) skrydį vykdančiam oro vežėjui, jei rezervavimas buvo priimtas ne to vežėjo, išskyrus tuos atvejus, kai gavus informaciją apie pagalbos poreikį dar nebuvo žinomas skrydį vykdysiantis oro vežėjas; šiais atvejais informacija pateikiama iškart, kai tik galima tai padaryti.

3. Visais kitais 2 dalyje nepaminėtais atvejais oro vežėjas arba jo agentas ar turistinės kelionės organizatorius informaciją pateikia iškart, kai tik galima tai padaryti.

4. Jei oro uostas, į kurį vykstama, yra valstybės narės teritorijoje, kuriai galioja Sutartis, skrydį vykdantis oro vežėjas po orlaivio pakilimo kuo greičiau praneša oro uostą, į kurį vykstama, valdančiai įmonei apie neįgalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų, kuriems reikalinga I priede nustatyta pagalba, skaičių ir apie tos pagalbos pobūdį.

7 straipsnis

Teisė į pagalbą oro uostuose

1. Neįgaliam asmeniui arba ribotos judėsenos asmeniui atvykus į išvykimo oro uostą skristi, oro uostą valdanti įstaiga privalo užtikrinti I priede nustatytos pagalbos suteikimą taip, kad asmuo galėtų išskristi su turimu rezervavimu, su sąlyga, kad atitinkamam oro vežėjui ar jo agentui arba turistinės kelionės organizatoriui apie specialius tokios pagalbos poreikius buvo pranešta likus bent 48 valandoms iki paskelbto skrydžio laiko. Jei skrydis pirmyn ir skrydis atgal turi būti vykdomi to paties oro vežėjo, šis pranešimas apima taip pat ir skrydį atgal.

2. Tais atvejais, kai reikia pripažinto pagalbinio šuns pagalbos, sudaromos sąlygos jį pasiimti, su sąlyga, kad oro vežėjui ar jo agentui arba turistinės kelionės organizatoriui apie tai pranešama pagal pagalbinių šunų gabenimą reglamentuojančias taikytinas nacionalines taisykles, jei tokios taisyklės egzistuoja.

3. Jei pagal 1 dalį nepranešama, valdanti įstaiga deda visas pagrįstas pastangas, kad I priede nustatyta pagalba būtų suteikta taip, kad suinteresuotas asmuo galėtų skristi su turimu rezervavimu.

4. 1 dalies nuostatos taikomos su sąlyga, kad:

a) asmuo pats atvyksta registruotis:

i) oro vežėjo ar jo agento arba turistinės kelionės organizatoriaus iš anksto raštu (įskaitant elektronines priemones) nurodytu laiku arba

ii) jei laikas nenurodytas, ne vėliau kaip likus vienai valandai iki paskelbto išvykimo laiko arba

b) asmuo atvyksta į 5 straipsnio numatyta tvarka nustatytą vietą oro uoste:

i) oro vežėjo ar jo agento arba turistinės kelionės organizatoriaus iš anksto raštu (įskaitant elektronines priemones) nurodytu laiku arba

ii) jei laikas nenurodytas, ne vėliau kaip likus dviem valandoms iki paskelbto išvykimo laiko.

5. Kai neįgalus asmuo arba ribotos judėsenos asmuo vyksta per oro uostą, kuriam taikomas šis reglamentas, tranzitu arba ne savo pageidavimu iš skrydžio su turimu rezervavimu oro vežėjo ar turistinės kelionės organizatoriaus yra perkeliamas į kitą skrydį, oro uostą valdanti įstaiga privalo užtikrinti I priede numatytos pagalbos suteikimą taip, kad asmuo galėtų išskristi su turimu rezervavimu.

6. Neįgaliam asmeniui arba ribotos judėsenos asmeniui atvykus į oro uostą, kuriam taikomas šis reglamentas, oro uostą valdanti įstaiga privalo užtikrinti I priede numatytą pagalbą suteikti taip, kad asmuo galėtų pasiekti 5 straipsnyje nurodytą jo ar jos išvykimo iš oro uosto vietą.

7. Suteikiama pagalba turi būti kuo geriau pritaikyta specialiems kiekvieno asmens poreikiams.

8 straipsnis

Atsakomybė už pagalbą oro uostuose

1. Oro uostą valdanti įstaiga privalo užtikrinti I priede numatytos pagalbos neįgaliems asmenims ir ribotos judėsenos asmenims suteikimą be papildomo mokesčio.

2. Valdanti įstaiga gali tokią pagalbą teikti pati. Taip pat, išlaikant pagalbos teikimą valdančios įstaigos atsakomybėje ir su sąlyga, kad laikomasi 9 straipsnio 1 dalyje paminėtų kokybės standartų, valdanti įstaiga pagalbos teikimą gali sutartimi perduoti vienai ar daugiau kitų šalių. Tokią sutartį (-is) valdanti įstaiga, bendradarbiaudama su oro uosto naudotojais per oro uostų naudotojų komitetą, kai toks komitetas egzistuoja, gali sudaryti savo iniciatyva arba esant prašymui, įskaitant oro vežėjo prašymą, atsižvelgdama į konkrečiame oro uoste teikiamas paslaugas. Jei valdanti įstaiga atsisako patenkinti tokį prašymą, ji pateikia rašytinį paaiškinimą.

3. Oro uostą valdanti įstaiga šios pagalbos finansavimui gali nediskriminuodama rinkti specialų mokestį iš oro uosto naudotojų.

4. Šis specialus mokestis yra protingo dydžio, pagrįstas išlaidomis, skaidrus ir nustatytas oro uostą valdančiai įstaigai bendradarbiaujant su oro uosto naudotojais per tame oro uoste veikiantį oro uosto naudotojų komitetą, jei toks komitetas egzistuoja, arba kitą atitinkamą instituciją. Jis paskirstomas oro uosto naudotojams proporcingai bendram visų kiekvieno vežėjo į tą oro uostą atvežamų ir išvežamų keleivių skaičiui.

5. Oro uostą valdanti įstaiga, laikydamasi esamos komercinės praktikos, atskiria savo veiklos, susijusios su pagalba neįgaliems asmenims ir ribotos judėsenos asmenims, sąskaitą nuo kitos veiklos sąskaitų.

6. Oro uostą valdanti įstaiga per oro uostų naudotojų komitetą, jeigu toks komitetas egzistuoja, arba kitą tinkamą subjektą oro uosto naudotojams bei 14 straipsnyje numatytai vykdymo įstaigai (-oms) pateikia audito patikrintą metinę už pagalbą neįgaliems asmenims ir ribotos judėsenos asmenims surinktų mokesčių ir su šia pagalba susijusių išlaidų apžvalgą.

9 straipsnis

Pagalbos kokybės standartai

1. Išskyrus oro uostus, kurių metinis pervežamų komercinių keleivių skaičius yra mažesnis nei 150 000, valdanti įstaiga, atsižvelgdama į vietos aplinkybes ir per oro uostų naudotojų komitetą, jei toks komitetas egzistuoja, bendradarbiaudama su oro uosto naudotojais bei neįgaliems keleiviams ir ribotos judėsenos keleiviams atstovaujančiomis organizacijomis, nustato I priede nurodytos pagalbos kokybės standartus ir apibrėžia reikalavimus ištekliams, kurie reikalingi tiems standartams pasiekti.

2. Nustatant tokius standartus, visapusiškai atsižvelgiama į tarptautiniu lygiu pripažintą politiką ir elgesio kodeksus, skirtus neįgalių asmenų arba ribotos judėsenos asmenų vežimui palengvinti, ypač į ECAK Gero elgesio teikiant antžemines paslaugas ribotos judėsenos asmenims kodeksą.

3. Oro uostą valdanti įstaiga savo kokybės standartus paskelbia.

4. Oro vežėjas ir oro uostą valdanti įstaiga gali susitarti, kad keleiviams, kuriuos oro vežėjas atveža ir išveža iš oro uosto, valdanti įstaiga teikia pagalbą, kuri yra aukštesnio lygio nei 1 dalyje minėti standartai, arba kad be I priede nustatytų paslaugų ji teikia papildomas paslaugas.

5. Bet kurio iš šių atvejų finansavimui valdanti įstaiga iš oro vežėjo be 8 straipsnio 3 dalyje nurodyto mokesčio gali imti papildomą mokestį, kuris yra skaidrus, pagrįstas išlaidomis ir nustatytas pasikonsultavus su susijusiu oro vežėju.

10 straipsnis

Oro vežėjų teikiama pagalba

Neįgaliam asmeniui arba ribotos judėsenos asmeniui išvykstant iš oro uosto, kuriam taikomas šis reglamentas, į jį atvykstant arba per jį vykstant tranzitu, jei asmuo atitinka 7 straipsnio 1, 2 ir 4 dalyse nustatytas sąlygas, oro vežėjas II priede nustatytą pagalbą jam teikia be papildomo mokesčio.

11 straipsnis

Mokymai

Oro vežėjai ir oro uostus valdančios įstaigos:

a) užtikrina, kad visas jų personalas, įskaitant ir bet kurio subrangovo įdarbintus darbuotojus, tiesiogiai teikiantis pagalbą neįgaliems asmenims arba ribotos judėsenos asmenims, žinotų, kaip patenkinti asmenų su įvairiomis negaliomis ar judėsenos sutrikimais poreikius;

b) visam savo personalui, dirbančiam oro uoste tiesiogiai su keliaujančiais asmenimis, rengia mokymus apie nediskriminuojantį elgesį su neįgaliais asmenimis ir su tuo susijusias šviečiamąsias kampanijas;

c) užtikrina, kad įdarbinus visi nauji darbuotojai dalyvautų mokymuose apie neigaliuosius asmenis ir kad prireikus personalui būtų rengiami mokymai žinioms atnaujinti.

12 straipsnis

Kompensacija už prarastus arba sugadintus vežimėlius, kitą judėjimo įrangą ir pagalbinius įtaisus

Kai vežimėliai ar kita judėjimo įranga arba pagalbiniai įtaisai, kraunami oro uoste arba gabenami orlaiviu, prarandami arba

sugadinami, keleiviui, kuriam ši įranga priklauso, turi būti kompensuojama pagal tarptautinės, Bendrijos ir nacionalinės teisės normas.

13 straipsnis

Atsisakymo draudimas

Prievolių neįgalių asmenų arba ribotos judėsenos asmenų atžvilgiu pagal šį reglamentą negalima apriboti ir jų negali būti atsisakoma.

14 straipsnis

Vykdymo įstaiga ir jos uždaviniai

1. Kiekviena valstybė narė paskiria įstaigą (-as), atsakingą (-as) už šio reglamento vykdymą skrydžiuose iš jų teritorijoje esančių oro uostų ir į juos. Prireikus ši įstaiga (-os) imasi būtinų priemonių, užtikrinančių, kad neįgalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų teisės yra įgyvendinamos, įskaitant 9 straipsnio 1 dalyje nurodytų kokybės standartų laikymąsi. Valstybės narės apie paskirtą (-as) įstaigą (-as) praneša Komisijai.

2. Kai tinkama, valstybės narės numato, kad pagal 1 dalį paskirta (-os) vykdymo įstaiga (-os) taip pat užtikrintų patenkinamą 8 straipsnio įgyvendinimą, įskaitant jo nuostatas dėl mokesčių, taip leidžiant išvengti nesąžiningos konkurencijos. Šiai užduočiai vykdyti jos taip pat gali paskirti specialią įstaigą.

15 straipsnis

Apskundimo tvarka

1. Jei neįgalus asmuo arba ribotos judėsenos asmuo mano, kad buvo pažeistas šis reglamentas, apie įvykį jis gali pranešti oro uostą valdančiai įstaigai arba atitinkamam oro vežėjui.

2. Jei neįgalus asmuo arba ribotos judėsenos asmuo tokiu būdu negali apginti savo teisių, skundai dėl įtariamų šio reglamento pažeidimų gali būti teikiami bet kuriai pagal 14 straipsnio 1 dalį paskirtai įstaigai (-oms) arba bet kuriai kitai valstybės narės paskirtai kompetentingai įstaigai.

3. Vienos valstybės narės įstaiga, gavusi skundą, priklausantį kitos valstybės narės paskirtos įstaigos kompetencijai, perduoda jį tos kitos valstybės narės įstaigai.

4. Valstybės narės imasi priemonių, kad praneštų neįgaliems asmenims ir ribotos judėsenos asmenims apie jų teises pagal šį reglamentą ir apie galimybę teikti skundus paskirtai (-oms) įstaigai (-oms).

16 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato sankcijų už šio reglamento nuostatų pažeidimus taikymo taisykles ir imasi visų būtinų priemonių, užtikrinančių, kad tos taisyklės būtų įgyvendinamos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios. Valstybės narės apie šias nuostatas praneša Komisijai ir neatidėliodamos praneša jai apie bet kokius vėlesnius šioms nuostatoms įtakos turinčius pakeitimus.

17 straipsnis

Ataskaita

Komisija ne vėliau kaip iki 2010 m. sausio 1 d. Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą apie šio reglamento veikimą ir pasekmes. Prireikus prie ataskaitos pridedami siūlomi teisės aktų projektai, kuriais įdiegiami šio reglamento nuostatų papildymai arba kuriais persvarstomas reglamentas.

18 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dienos.

Jis pradedamas taikyti nuo 2008 m. liepos 26 d., išskyrus 3 ir 4 straipsnius, kurie pradedami taikyti nuo 2007 m. liepos 26 d.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre, 2006 m. liepos 5 d.

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas	*Pirmininkė*
J. BORRELL FONTELLES	P. LEHTOMÄKI

I PRIEDAS

Pagalba, už kurią atsakingos oro uostus valdančios įstaigos

Pagalba ir tvarka, būtinos, kad neįgaliems asmenims ir ribotos judėsenos asmenims būtų sudarytos sąlygos:

— pranešti apie savo atvykimą į oro uostą ir paprašyti pagalbos 5 straipsnyje nurodytose nustatytose vietose terminalo pastatų viduje ir išorėje,

— iš paskirtosios atvykimo vietos nuvykti į registracijos vietą,

— užsiregistruoti ir užregistruoti bagažą,

— iš registracijos vietos nuvykti į orlaivį atliekant emigracijos, muitinės ir saugumo procedūras,

— įsėsti į orlaivį naudojantis atitinkamai kėlimo įrenginiais, vežimėliais ar kita reikiama pagalba,

— nuo orlaivio durų patekti į savo vietas,

— atiduoti ir atsiimti savo bagažą orlaiviuose,

— iš savo vietų patekti prie orlaivio durų,

— išlipti iš orlaivio naudojantis atitinkamai kėlimo įrenginiais, vežimėliais ar kita reikalinga pagalba,

— iš orlaivio nuvykti į bagažo salę ir atsiimti bagažą atliekant imigracijos ir muitinių procedūras,

— iš bagažo salės nuvykti į paskirtąją vietą,

— vykstant tranzitu pasiekti jungiamuosius skrydžius naudojantis pagalba oro uosto infrastruktūros skrydžių dalyje ir oro uosto infrastruktūros antžeminėje dalyje, ir prireikus – terminaluose arba tarp terminalų,

— prireikus, patekti į tualetą.

Jeigu neįgaliam asmeniui arba ribotos judėsenos asmeniui padeda lydintis asmuo, prireikus minėtam asmeniui turi būti leidžiama suteikti būtiną pagalbą oro uoste ir įlipant bei išlipant iš orlaivio.

Antžeminės paslaugos visai būtinai judėjimo įrangai, įskaitant tokią įrangą kaip elektriniai vežimėliai (esant išankstiniam pranešimui prieš 48 valandas ir su galimais vietos orlaivyje apribojimais bei taikant atitinkamus teisės aktus, susijusius su pavojingais kroviniais).

Laikinas sugadintos arba pamestos judėjimo įrangos pakeitimas, pripažįstant, kad ji nebūtinai turi būti tokia pati.

Atitinkamais atvejais – antžeminės paslaugos pripažintiems šunims pagalbininkams.

Skrydžiams reikalingos informacijos perdavimas priimtinais formatais.

II PRIEDAS

Oro vežėjų pagalba

Pripažintų šunų pagalbininkų vežimas salone pagal nacionalinius teisės aktus.

Be medicinos įrangos, dviejų judėjimo įrangos vienetų vienam neįgaliam asmeniui arba ribotos judėsenos asmeniui vežimas, įskaitant elektrinius vežimėlius, esant išankstiniam pranešimui prieš 48 valandas ir su galimais vietos orlaivyje apribojimais bei taikant atitinkamus teisės aktus, susijusius su pavojingais kroviniais.

Su skrydžiu susijusios esminės informacijos perdavimas prieinamais būdais.

Pareikalavus ir laikantis saugos reikalavimų bei pagal galimybes, protingų pastangų ėmimasis siekiant susodinti patenkinant atskirų neįgalių arba ribotos judėsenos žmonių poreikius.

Prireikus pagalba patekti į tualeto kambarį.

Jeigu neįgaliam asmeniui arba ribotos judėsenos asmeniui padeda lydintis asmuo, oro vežėjas dės protingas pastangas, kad minėtam asmeniui būtų suteikiama vieta šalia neįgalaus asmens arba ribotos judėsenos asmens.